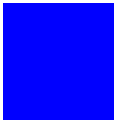

REPUBLIKA SRPSKA

AGENCIJA ZA SERTIFIKACIJU,
AKREDITACIJU I
UNAPREĐENJE KVALITETA
ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

STANDARDI ZA SERTIFIKACIJU SPECIJALISTIČKIH AMBULANTI

 Maj 2012. godine

Sadržaj:

1. UPRAVLJANJE USTANOVOM	3
<i>PRAVNI STATUS USTANOVE</i>	3
<i>UPRAVLJANJE LJUDSKIM RESURSIMA</i>	3
<i>UPRAVLJANJE DOKUMENTIMA</i>	4
<i>UPRAVLJANJE RIZIKOM (NEŽELJENI DOGAĐAJI)</i>	5
<i>PROTIVPOŽARNA ZAŠTITA I ZAŠTITA NA RADU</i>	6
<i>SIGURNO OKRUŽENJE ZA OSOBLJE I PACIJENTE</i>	8
<i>OPREMA SPECIJALISTIČKE AMBULANTE</i>	9
2. SIGURNOST USLUGA	11
<i>INFORMACIJE I KOMUNIKACIJA SA PACIJENTIMA</i>	12
3. MEDICINSKA DOKUMENTACIJA	14
4. ČLANOVI TIMA	17
5. KONTROLA INFEKCIJE	21
<i>ČIŠĆENJE PROSTORIJA I RADNIH POVRŠINA</i>	22
<i>HIGIJENA RUKU</i>	23
<i>LIČNA ZAŠTITNA OPREMA</i>	24
<i>PREVENCIJA IZLAGANJA VIRUSIMA KOJI SE PRENOSE PUTEM KRVI</i>	25
<i>DEKONTAMINACIJA I STERILIZACIJA INSTRUMENATA I UREĐAJA</i>	27
<i>UPRAVLJANJE MEDICINSKIM OTPADOM</i>	30

1. UPRAVLJANJE USTANOVOM

PRAVNI STATUS USTANOVE

Standard 1.1 Ustanova ima jasno definisan pravni status.

Kriterijum 1.1.1 Ustanova ima regulisan pravni status u skladu sa važećim propisima.

- §A. Ustanova raspolaže odgovarajućom dokumentacijom koja dokazuje da je ista upisana u Registar zdravstvenih ustanova od strane Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske (uvid u pravnu dokumentaciju).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će tražiti na uvid dokumentaciju (rješenje nadležnog ministarstva) kojom se dokazuje da je ustanova upisana u Registar zdravstvenih ustanova od strane Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske. Indikator je ispunjen ukoliko ustanova pokaže na uvid traženu dokumentaciju.

UPRAVLJANJE LJUDSKIM RESURSIMA

Standard 1.2 Rukovodstvo specijalističke ambulante upravlja ljudskim resursima.

Kriterijum 1.2.1 U specijalističkoj ambulanti postoji razvijen način informisanja novoprimljenog osoblja i obuke o mjerama zaštite na radnom mjestu.

- §A. Novozaposleno osoblje se upoznaje sa mjerama lične zaštite kao i zaštite pacijenta i okoline od mogućih rizika zavisno od radnog mjesta, odnosno vrste procesa, o čemu se vodi evidencija (uvid u dokumentaciju, razgovor sa zaposlenima).
- §B. Dodatno upoznavanje novozaposlenih vrši se sa mjestima sa posebnim rizikom, potrebnim mjerama dodatne zaštite, obaveznim zdravstvenim kontrolama ili drugim medicinskim mjerama zaštite i slično (uvid u dokumentaciju, razgovor sa zaposlenima).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će uvidom u dokumentaciju i kroz razgovor sa zaposlenima utvrditi da li se novozaposleno osoblje upoznaje sa mjerama lične zaštite kao i zaštite pacijenata i okoline od mogućih rizika. Indikator je ispunjen ukoliko zaposleni potvrđuju da se novozaposleno osoblje upoznaje sa mjerama lične zaštite kao i zaštite pacijenata i okoline od mogućih rizika, te ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid potpisan dokument upoznavanja novoprimljenog osoblja o mjerama zaštite.

- B. Ocjenjivači će uvidom u dokumentaciju i kroz razgovor sa zaposlenima utvrditi da li se novozaposleno osoblje koje radi na mjestima sa posebnim rizikom dodatno upoznaje sa potrebnim mjerama dodatne zaštite, obaveznim zdravstvenim kontrolama ili drugim medicinskim mjerama zaštite i slično. Indikator je ispunjen ukoliko zaposleni na mjestima sa posebnim uslovima potvrđuju dodatno upoznavanje sa mjerama zaštite i kontrole, te ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid dokumentacija koja to potvrđuje.

UPRAVLJANJE DOKUMENTIMA

Standard 1.3 U specijalističkoj ambulanti postoji sistem upravljanja dokumentima.

Kriterijum 1.3.1 U specijalističkoj ambulanti postoji sistem upravljanja procedurama.

- §A. Procedure u specijalističkoj ambulanti su datirane i pregledaju se najmanje jednom u četiri godine, o čemu postoji zapis (pregled knjige procedura).
- §B. Procedure u specijalističkoj ambulanti nalaze se u registru/knjizi procedura, čija je prva strana spisak važećih procedura koje se u njoj nalaze (pregled knjige procedura).
- §C. Osoblje ima pristup dokumentovanim procedurama koje se odnose na njihov djelokrug rada i upoznato je sa tim procedurama (razgovor sa članovima tima).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će tražiti na uvid registar/knjigu procedura, i utvrditi da li su važeće verzije datirane unutar četiri godine. Ukoliko nije bilo promjene procedure u skladu sa savremenom praksom, odnosno, ukoliko je procedura samo pregledana i nisu napravljene izmjene, ocjenjivač će tražiti na uvid zapis o tome. Indikator je ispunjen ukoliko su procedure datirane i ukoliko postoji zapis da su pregledane najmanje jednom u četiri godine.
- B. Ocjenjivači će pregledom registra/knjige procedura utvrditi da li ona sadrži spisak važećih procedura koje su u primjeni u specijalističkoj ambulanti, kao i važeće procedure. Indikator je ispunjen ukoliko registar/knjiga procedura sadrži spisak važećih procedura koje su u primjeni u specijalističkoj ambulanti, kao i važeće procedure.
- C. Ocjenjivači će u razgovoru sa članovima tima utvrditi da li imaju pristup procedurama, kao i da li su upoznati sa procedurama koje se odnose na njihov djelokrug rada. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima potvrde da imaju pristup procedurama, kao i da su upoznati sa procedurama koje se odnose na njihov djelokrug rada.

UPRAVLJANJE RIZIKOM (NEŽELJENI DOGAĐAJI)

Standard 1.4 U specijalističkoj ambulanti postoji sistem izvještavanja i preduzimanja mjera pri neželjenim događajima.

Kriterijum 1.4.1 Članovi tima su upoznati sa situacijama koje se definišu kao neželjeni događaji.

- §A. Postoji pisana procedura koja definiše neželjene događaje, analizu i sprečavanje ponovljenih neželjenih događaja (pregled knjige procedura).
- §B. Članovi tima su upoznati sa procedurom o neželjenim događajima (razgovor sa članovima tima).
- §C. U specijalističkoj ambulanti se vodi evidencija o neželjenim događajima koji uključuju, ali se ne ograničavaju na: neočekivanu smrt pacijenta, ubod iglom osoblja, neželjene događaje vezane za lijekove, nesreće na poslu, provale, slučajeve nasilja prema osoblju, nesreće pri rukovanju sa opremom (pregled dokumentacije).
- §D. U specijalističkoj ambulanti se provode korektivne mjere nakon analize neželjenih događaja (razgovor sa članovima tima).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će tražiti na uvid proceduru koja definiše neželjene događaje. Indikator je ispunjen ako se ocjenjivačima stavi na uvid ažurirana tražena procedura.
- B. Ocjenjivači će kroz razgovor sa članovima tima utvrditi da li su upoznati sa procedurom o neželjenim događajima. Indikator je ispunjen ako su članovi tima specijalističke ambulante upoznati sa procedurom o neželjenim događajima.
- C. Ocjenjivači će pregledom dokumentacije utvrditi da li se vodi evidencija neželjenih događaja. Indikator je ispunjen ako ocjenjivači utvrde da postoji pisana evidencija sa potrebnim informacijama o neželjenom događaju (vrsta, vrijeme, mjesto).
- D. Ocjenjivači će razgovarati sa članovima tima specijalističke ambulante da li se i na koji način provode korektivne mjere nakon analize neželjenih događaja. Indikator je ispunjen ako članovi tima znaju opisati i navesti korektivne mjere pomoću kojih se vrši minimiziranje rizika i negativnih ishoda.

Kriterijum 1.4.2 Članovi tima su upoznati sa načinom prijavljivanja neželjenih dejstava lijekova.

- §A. Članovi tima specijalističke ambulante imaju pristup Vodiču za otkrivanje i prijavljivanje neželjenih dejstava lijekova Agencije za lijekove BiH, u štampanoj ili elektronskoj formi (direktno posmatranje).

- §B. Članovi tima specijalističke ambulante imaju pristup Obrascu za prijavljivanje neželjenih dejstava lijekova Agencije za lijekove BiH, u štampanoj ili elektronskoj formi (direktno posmatranje).
- §C. U specijalističkoj ambulanti postoji dokaz da je svaka neželjena reakcija na lijekove prijavljena Centru za farmakovigilansu Agencije za lijekove BiH (pregled evidencije prijava neželjenih dejstava lijekova).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem utvrditi da li članovi tima specijalističke ambulante imaju pristup Vodiču za otkrivanje i prijavljivanje neželjenih dejstava lijekova Agencije za lijekove BiH, u štampanoj ili elektronskoj formi. Indikator je ispunjen ako se ocjenjivači uvjere da članovi tima imaju pristup Vodiču.
- B. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem utvrditi da li članovi tima specijalističke ambulante imaju pristup Obrascu za prijavljivanje neželjenih dejstava lijekova Agencije za lijekove BiH, u štampanoj ili elektronskoj formi. Indikator je ispunjen ako se ocjenjivači uvjere da članovi tima imaju pristup Obrascu.
- C. Ocjenjivači će pregledom evidencije prijava neželjenih dejstava lijekova utvrditi da li u specijalističkoj ambulanti postoji dokaz da je svaka neželjena reakcija na lijekove prijavljena Centru za farmakovigilansu Agencije za lijekove BiH. Indikator je ispunjen ukoliko takva evidencija postoji.

PROTIVPOŽARNA ZAŠTITA I ZAŠTITA NA RADU

Standard 1.5 U specijalističkoj ambulanti se primjenjuju odgovarajuće mjere zaštite od požara i zaštite na radu.

Kriterijum 1.5.1 U specijalističkoj ambulanti postoji organizovan način za sprovođenje mjera protivpožarne zaštite.

- §A. U specijalističkoj ambulanti je imenovana osoba odgovorna za protivpožarnu zaštitu (uvid u dokumentaciju).
- §B. Rukovodstvo specijalističke ambulante obezbjeđuje obuku zaposlenih o protivpožarnoj zaštiti i zaštiti na radu i o tome vodi evidenciju (uvid u dokumentaciju).
- §C. Protivpožarna oprema se redovno provjerava i održava (u skladu sa zakonskim obavezama) i o tome postoji evidencija (uvid u dokumentaciju).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će uvidom u dokumentaciju utvrditi da li je u specijalističkoj ambulanti imenovana osoba odgovorna za protivpožarnu zaštitu. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid dokumentacija o imenovanju osobe odgovorne za zaštitu od požara.
- B. Ocjenjivači će tražiti na uvid potvrde o završenoj obuci zaštite od požara i o završenoj obuci za bezbjednost i zaštitu na radu zaposlenih u specijalističkoj ambulanti. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostave na uvid potvrde o završenoj obuci zaštite od požara i o završenoj obuci za bezbjednost i zaštitu na radu zaposlenih u specijalističkoj ambulanti.
- C. Ocjenjivači će tražiti na uvid dokaz o posljednjem izvršenom kontrolnom servisu protivpožarne opreme od strane ovlaštenog servisa. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid dokaz o posljednjem izvršenom kontrolnom servisu protivpožarne opreme (u skladu sa zakonskim obavezama).

Kriterijum 1.5.2 U specijalističkoj ambulanti je definisan i usvojen akt o procjeni rizika na radnom mjestu i u radnoj sredini.

- §A. U specijalističkoj ambulanti postoji akt o procjeni rizika na radnom mjestu i u radnoj sredini (uvid u dokumentaciju-akt o procjeni rizika).
- §B. U specijalističkoj ambulanti se sprovodi procjena rizika radnog mjesta i radne sredine, u skladu sa zakonskim obavezama, o čemu se vodi evidencija (uvid u dokumentaciju).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će tražiti na uvid akt o procjeni rizika na radnom mjestu i u radnoj sredini. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid tražena dokumentacija.
- B. Ocjenjivači će tražiti na uvid evidenciju o sprovedenoj procjeni rizika na radnom mjestu i u radnoj sredini od strane ovlaštene osobe/ustanove, u skladu sa zakonskim obavezama. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid tražena dokumentacija.

SIGURNO OKRUŽENJE ZA OSOBLJE I PACIJENTE

Standard 1.6 Tim radi u prostorijama koje odgovaraju uslovima pružanja zdravstvene zaštite i poštuje procedure koje osiguravaju zdravlje i sigurnost osoblja i pacijenata.

Kriterijum 1.6.1 Tim je preduzeo mjere kojima je spriječen neovlašćen pristup lijekovima i ostalim materijalima koji se nalaze u prostorijama specijalističke ambulante.

- §A. Mjesta na kojima se čuvaju lijekovi, profilaktički materijal i lokalni anestetici u specijalističkoj ambulanti su obezbijeđena, a postoji dodatno obezbjeđenje za lijekove koji se čuvaju pod posebnim uslovima (direktno posmatranje).
- §B. Medicinski dosijeji, blokovi za recepte, administrativne knjige i ostali zvanični dokumenti nisu na mjestu dostupnom neovlašćenim licima (direktno posmatranje).
- §C. Lijekove propisuje samo ljekar specijalista/ljekar opšte medicine sa licencom (razgovor sa članovima tima, direktno posmatranje).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem ocijeniti da li su mjesta na kojima se čuvaju lijekovi i drugi materijali nedostupna neovlašćenim licima, a posebno da li postoji dodatno obezbjeđenje za lijekove koji se čuvaju pod posebnim uslovima. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivači uvjere da su preduzete mjere dovoljne za sprečavanje neovlašćenog pristupa.
- B. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem ocijeniti da li su medicinski dosijeji, blokovi za recepte, administrativne knjige i ostala zvanična dokumentacija nedostupni neovlašćenim licima. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivači uvjere da su preduzete mjere dovoljne za sprečavanje neovlašćenog pristupa.
- C. Ocjenjivači će kroz razgovor sa članovima tima i direktnim posmatranjem utvrditi da li lijekove propisuje samo ljekar specijalista/ljekar opšte medicine sa licencom. Indikator je ispunjen ukoliko su recepti za lijekove propisani od strane ljekara specijaliste/ljekara opšte medicine sa licencom, sa pečatom i potpisom.

Kriterijum 1.6.2 Praksa i izlaganje jonizujućem zračenju u medicinske svrhe osigurava zaštitu zdravlja osoblja i pacijenata.

- §A. Specijalistička ambulanta ima važeću licencu za posjedovanje i korištenje izvora jonizujućeg zračenja (pregled dokumentacije).

**Napomena: Indikator se odnosi na sljedeće specijalističke ambulante: specijalističku pulmološku ambulantu (ukoliko pruža usluge iz oblasti RTG dijagnostike), specijalističku ambulantu za klasičnu-konvencionalnu rendgen dijagnostiku, specijalističku ambulantu za*

mamografiju, specijalističku ambulantu za angiografiju, specijalističku ambulantu za kompjuterizovanu tomografiju, specijalističku ambulantu za magnetnu rezonancu, te specijalističku radiološku ambulantu.

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledom dokumentacije utvrditi da li specijalistička ambulanta ima važeću licencu za posjedovanje i korištenje izvora jonizujućeg zračenja, izdatu od strane Državne regulatorne agencije za radijacionu i nuklearnu bezbjednost. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid navedena važeća licenca.

Kriterijum 1.6.3 Pušenje je zabranjeno u cijelom prostoru specijalističke ambulante.

- §A. Članovi tima potvrđuju da je pušenje zabranjeno u cijelom prostoru (razgovor sa članovima tima).
- §B. U specijalističkoj ambulanti postoje znakovi da je pušenje zabranjeno (direktno posmatranje).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pitati članove tima da potvrde da li je pušenje zabranjeno u prostoru ambulante. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima potvrde da je pušenje zabranjeno u prostorijama koje tim koristi.
- B. Ocjenjivači će direktno posmatrati da li postoje znakovi u prostorijama koje koristi tim da je pušenje zabranjeno. Indikator je ispunjen ukoliko su znakovi vidljivo istaknuti u svim prostorijama.

OPREMA SPECIJALISTIČKE AMBULANTE

Standard 1.7 Medicinska oprema i resursi su odgovarajući i mogu obezbijediti sveobuhvatnu i sigurnu njegu na nivou specijalističke ambulante.

Kriterijum 1.7.1 Medicinskom opremom u specijalističkoj ambulanti rukuje se na siguran način.

- §A. Članovi tima prošli su obuku o sigurnom korištenju opreme, u skladu sa svojim domenom rada, o čemu se vodi evidencija (razgovor sa članovima tima, pregled evidencije).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će kroz razgovor sa članovima tima i pregledom evidencije utvrditi da li su prošli obuku o sigurnom korištenju opreme, u skladu sa svojim domenom rada. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima potvrđuju da su prošli obuku o sigurnom korištenju opreme, te ukoliko se evidencija o obuci dostavi na uvid ocjenjivačima.

Kriterijum 1.7.2 Medicinska oprema specijalističke ambulante se održava u ispravnom stanju.

- §A. Tim posjeduje proceduru o redovnoj provjeri ispravnosti opreme (knjiga procedura).
- §B. Članovi tima odgovorni za održavanje opreme upoznati su sa procedurom o redovnoj provjeri ispravnosti opreme (razgovor sa članovima tima).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će tražiti na uvid knjigu procedura, da bi utvrdili da li ona sadrži proceduru o redovnoj provjeri ispravnosti opreme. Indikator je ispunjen ukoliko tim dostavi ocjenjivačima na uvid ažuriranu pisanu proceduru.
- B. Ocjenjivači će kroz razgovor sa odgovornim članovima tima utvrditi da li su upoznati sa procedurom o redovnoj provjeri ispravnosti opreme. Indikator je ispunjen ukoliko su članovi tima upoznati sa procedurom.

Kriterijum 1.7.3 Materijali sa isteklim rokom trajanja (lijekovi i medicinska sredstva) se ne drže i ne koriste poslije isteka roka.

- §A. U specijalističkoj ambulanti nisu u upotrebi lijekovi i medicinska sredstva kojima je prošao rok trajanja (direktno posmatranje).
- §B. Tim ima proceduru u pisanoj formi za provjeravanje zaliha (pregled knjige procedura).
- §C. Članovi tima opisuju procedure za provjeravanje roka trajanja i odlaganje lijekova i medicinskih sredstava sa isteklim rokom trajanja (razgovor sa članovima tima).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će posmatrati da li u specijalističkoj ambulanti postoje lijekovi i medicinska sredstva kojima je istekao rok trajanja. Indikator je ispunjen ukoliko su svi lijekovi i medicinska sredstva u roku.
- B. Ocjenjivači će pregledati knjigu procedura da bi provjerili postojanje procedure, u pismenoj formi, za provjeru zaliha lijekova i medicinskih sredstava. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima na uvid dostavi ažurirani traženi dokument.
- C. Ocjenjivači će pitati članove tima da opišu procedure za provjeravanje roka trajanja i odlaganje lijekova i medicinskih sredstava sa isteklim rokom trajanja u specijalističkoj ambulanti. Indikator je ispunjen ukoliko su članovi tima upoznati sa procedurama.

2. SIGURNOST USLUGA

Standard 2.1 Svi pacijenti dobijaju sigurnu zdravstvenu uslugu u skladu sa njihovim potrebama.

Kriterijum 2.1.1 Tim specijalističke ambulante po potrebi pruža zdravstvenu njegu pacijentima sa hitnim medicinskim stanjima.

- §A. Tim ima ažuriran spisak hitnih medicinskih stanja koja se tretiraju u specijalističkoj ambulanti (uvid u dokumentaciju).
- §B. Za svako identifikovano hitno stanje postoji algoritam zbrinjavanja (uvid u dokumentaciju).
- §C. Članovi tima specijalističke ambulante opisuju algoritme zbrinjavanja pacijenata sa hitnim stanjima (razgovor sa članovima tima).
- §D. Članovi tima specijalističke ambulante su obučeni za tretman hitnih medicinskih stanja (razgovor sa članovima tima, pregled dokumentacije).
- §E. U specijalističkoj ambulanti postoji set za hitne intervencije, sa čijim sadržajem, lokacijom i načinom primjene su upoznati članovi tima (razgovor sa članovima tima, direktno posmatranje).

**Napomena: Indikatori A-E ne odnose se na specijalističku psihoterapeutsku ambulantu.*

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će tražiti na uvid spisak hitnih medicinskih stanja koja se tretiraju u specijalističkoj ambulanti. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid tražena dokumentacija.
- B. Ocjenjivači će tražiti na uvid algoritme za zbrinjavanje pacijenata sa hitnim stanjima. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostave na uvid algoritmi za zbrinjavanje hitnih stanja.
- C. Ocjenjivači će pitati članove tima da opišu algoritme za zbrinjavanje pacijenata sa hitnim stanjima. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima opisuju algoritme zbrinjavanja pacijenata sa hitnim stanjima.
- D. Ocjenjivači će kroz razgovor sa članovima tima utvrditi koju obuku su imali iz pružanja hitne medicinske pomoći, uz to će pregledati sertifikate o završenoj obuci za članove tima. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima specijalističke ambulante potvrde i pokažu na uvid sertifikate o završenoj obuci u posljednje četiri godine.

- E. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem utvrditi da li specijalistička ambulanta ima set za hitne intervencije, a razgovorom sa članovima tima da li znaju sadržaj, lokaciju i način primjene seta za hitne intervencije (aparati za kiseonik sa rezervnom bocom, komplet za terapiju anafilaktičkog šoka i set za reanimaciju za specijalističku ambulantu medicine rada, specijalističku pulmološku ambulantu, specijalističku pedijatrijsku ambulantu, specijalističku ginekološku ambulantu, specijalističku ambulantu opšte hirurgije, specijalističku ambulantu plastične i rekonstruktivne hirurgije, specijalističku ortopedsku ambulantu, specijalističku urološku ambulantu, specijalističku otorinolaringološku ambulantu, specijalističku oftalmološku ambulantu, specijalističku neurološku ambulantu, specijalističku dermatovenerološku ambulantu, specijalističku infektološku ambulantu, specijalističku ambulantu fizikalne medicine i rehabilitacije, specijalističku ambulantu interne medicine, aparat za kiseonik sa rezervnom bocom i komplet za terapiju anafilaktičkog šoka za klasičnu-konvencionalnu rendgen dijagnostiku, specijalističku ambulantu za mamografiju, specijalističku ambulantu za angiografiju, specijalističku ambulantu za kompjuterizovanu tomografiju, specijalističku ambulantu za magnetnu rezonancu, specijalističku ambulantu za ultrazvučnu dijagnostiku, specijalističku radiološku ambulantu, specijalističku psihijatrijsku ambulantu, te specijalističku ambulantu nuklearne medicine). Indikator je ispunjen ukoliko u specijalističkoj ambulanti postoji set za hitne intervencije, te ukoliko su članovi tima upoznati sa sadržajem, lokacijom i načinom primjene seta.

INFORMACIJE I KOMUNIKACIJA SA PACIJENTIMA

Standard 2.2 Tim otvoreno komunicira sa pacijentima i obezbeđuje im dovoljno informacija kako bi mogli donijeti odluku o liječenju.

Kriterijum 2.2.1 Tim specijalističke ambulante obezbeđuje pacijentima odgovarajuće informacije o pružanju usluga.

- §A. Postoji obavještenje, vidljivo izvan ustanove, na kojem se nalazi informacija o radnom vremenu tima, te telefonski broj specijalističke ambulante (direktno posmatranje).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će provjeriti da li postoji obavještenje, vidljivo izvan ustanove, na kojem se nalazi informacija o radnom vremenu tima, te telefonski broj specijalističke ambulante. Indikator je ispunjen ukoliko takvo obavještenje postoji.

Kriterijum 2.2.2 Pacijenti tima, odnosno njihovi zakonski staratelji, dobijaju dovoljno informacija o svrsi, važnosti, koristima i rizicima vezanim za pretrage ili tretmane predložene od strane ljekara, što im omogućava da donesu odluku o daljem liječenju.

§A. Članovi tima potvrđuju da obavještavaju pacijente/zakonske staratelje o svrsi, važnosti, koristima i rizicima predložene pretrage ili tretmana (razgovor sa ljekarom i drugim članovima tima).

Ocjenjivanje:

A. Ocjenjivači će pitati ljekara i druge članove tima da opišu kako obavještavaju pacijente/zakonske staratelje o svrsi, važnosti, koristima i rizicima predložene pretrage ili tretmana. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivač procijeni da članovi tima daju dovoljno informacija o svrsi, važnosti, koristima i rizicima predložene pretrage ili tretmana.

3. MEDICINSKA DOKUMENTACIJA

Standard 3.1 U specijalističkoj ambulanti se vodi odgovarajuća medicinska dokumentacija pregleda, oboljenja i tretmana pacijenata.

Kriterijum 3.1.1 Medicinska dokumentacija sadrži relevantne i tačne podatke vezane za liječenje pacijenata.

- §A. U specijalističkoj ambulanti vodi se protokol posjeta lica radi dobijanja zdravstvenih usluga ili utvrđivanja određenog stanja (direktno posmatranje).
- §B. Podatke koji se tiču utvrđene dijagnoze i propisane terapije u protokol unosi isključivo ljekar specijalista/ljekar opšte medicine (direktno posmatranje).
- §C. Svi zapisi u medicinskoj dokumentaciji su čitki (direktno posmatranje).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će u ambulanti tražiti na uvid protokol da bi utvrdili da li se vodi za svaku posjetu lica radi dobijanja zdravstvenih usluga ili utvrđivanja određenog stanja. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači utvrde da se protokol vodi za svaku posjetu lica.
- B. Ocjenjivači će pregledom protokola utvrditi da li podatke koji se tiču utvrđene dijagnoze i propisane terapije unosi isključivo ljekar specijalista/ljekar opšte medicine. Indikator je ispunjen ukoliko podatke koji se tiču utvrđene dijagnoze i propisane terapije u protokol unosi isključivo ljekar specijalista/ljekar opšte medicine.
- C. Ocjenjivači će pregledom medicinske dokumentacije (protokola, uputnica...) utvrditi da li su zapisi čitki. Indikator je ispunjen ukoliko su svi zapisi u medicinskoj dokumentaciji čitki.

Kriterijum 3.1.2 Svaki protokolisani pacijent dobija nalaz i mišljenje po završenom pregledu i konsultaciji.

- §A. Nalaz sadrži ime i prezime, jedinstveni matični broj, datum pregleda/konsultacije, klinički nalaz, dijagnozu, predložene dijagnostičke i terapijske mjere (pregled dokumentacije).
- §B. Nalaz i mišljenje su čitko napisani, po mogućnosti otkucani (pregled dokumentacije).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će slučajnim izborom pregledati najmanje 5, a najviše 20 specijalističkih nalaza pacijenata nakon završenog pregleda/konsultacije i izvršiti uvid da bi ocijenili da li nalazi sadrže ime i prezime, jedinstveni matični broj, datum pregleda ili konsultacije, anamnezu, klinički nalaz, dijagnozu, predložene dijagnostičke i terapijske mjere. Indikator je ispunjen ukoliko su konsultativno-specijalistički nalazi napisani u skladu sa zahtijevanim kriterijumom.
- B. Ocjenjivači će pregledom najmanje 5, a najviše 20 nalaza pacijenata nakon završenog pregleda/konsultacije odabranih slučajnim izborom utvrditi da li su čitko napisani, po mogućnosti otkucani/odštampani. Indikator je ispunjen ukoliko su svi pregledani nalazi i mišljenja čitko napisani ili otkucani/odštampani.

Kriterijum 3.1.3 Tim obezbjeđuje povjerljivost svih podataka o zdravlju pacijenata u skladu sa pisanim dokumentom ustanove.

- §A. Protokoli i drugi dosijeji koji sadrže podatke o pacijentima se čuvaju na mjestima gdje je pristup nezaposlenima ograničen, odnosno ima odgovarajuću formu zaštite kod elektronskog oblika dokumenta (direktno posmatranje).
- §B. Članovi tima su upoznati sa zahtjevima povjerljivosti i shvataju da je kršenje povjerljivosti prekršaj (razgovor sa članovima tima).
- §C. Članovi tima su upoznati sa pravom pacijenta da ima uvid u svoju medicinsku dokumentaciju (razgovor sa članovima tima).
- §D. Tim ima pisanu proceduru o tretiranju ličnih zdravstvenih informacija (pregled dokumentacije).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem ocijeniti da li se protokoli i drugi dosijeji pacijenata drže na mjestima gdje nije dozvoljen pristup neovlašćenim osobama, te da li postoje dodatne mjere zaštite ukoliko se isti vode i u elektronskoj formi. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivač uvjeri da je povjerljivost informacija obezbijeđena.
- B. Ocjenjivači će pitati članove tima o njihovom shvatanju čuvanja povjerljivosti informacija o zdravlju pacijenata. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači procijene da svi članovi tima shvataju da je kršenje povjerljivosti prekršaj.
- C. Ocjenjivači će pitati članove tima da li su upoznati sa pravom pacijenta da ima uvid u svoju medicinsku dokumentaciju i da može postavljati pitanja u vezi sa sadržajem iste. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači procijene da su svi članovi tima upoznati sa ovim pravima pacijenata.

- D. Ocjenjivači će od članova tima tražiti na uvid ažuriranu pisanu proceduru o čuvanju informacija o zdravlju pacijenata i uslove pod kojim se isti mogu dostaviti ovlašćenim službenim licima ili institucijama, te tražiti na uvid pisanu proceduru i eventualne službene zahtjeve. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima pokažu ažuriranu proceduru o čuvanju informacija i uslovima za službeno izdavanje istih.

4. ČLANOVI TIMA

Standard 4.1 Članovi tima moraju imati odgovarajuće kvalifikacije i raditi na sopstvenom profesionalnom usavršavanju.

Kriterijum 4.1.1 Svi članovi tima koji pružaju kliničku njegu imaju odgovarajuće kvalifikacije i obuku, te učestvuju u osiguranju kvaliteta i kontinuiranoj medicinskoj edukaciji.

§A. Zdravstveni radnici, odnosno, saradnici specijalističke ambulante posjeduju odgovarajuću stručnu spremu, kako slijedi:

- **specijalistička ambulanta medicine rada:** 1 doktor specijalista medicine rada i 1 medicinska sestra/medicinski tehničar. Ukoliko specijalistička ambulanta medicine rada obavlja zdravstvene preglede vozača i izdaje uvjerenja o sposobnosti za upravljanje motornim vozilom, pored navedenog, ima i sljedeći kadar: doktor specijalista oftalmologije, doktor specijalista neuropsihijatrije ili psihijatrije i diplomiranog psihologa (po potrebi);
- **specijalistička pulmološka ambulanta:** 1 doktor specijalista pulmologije ili pneumoftizologije i 1 medicinska sestra/medicinski tehničar;
- **specijalistička ambulanta za klasičnu-konvencionalnu rendgen dijagnostiku, specijalistička ambulanta za mamografiju, specijalistička ambulanta za kompjuterizovanu tomografiju, specijalistička ambulanta za magnetnu rezonancu:** 1 doktor specijalista radiologije ili rendgen dijagnostike i 1 tehničar radioloških sistema;
- **specijalistička ambulanta za angiografiju:** 1 doktor specijalista radiologije ili rendgen dijagnostike, 1 doktor specijalista anesteziologije sa reanimacijom, 1 tehničar radioloških sistema i 1 medicinska sestra/medicinski tehničar;
- **specijalistička ambulanta za ultrazvučnu dijagnostiku:** 1 doktor specijalista rendgen dijagnostike/radiologije i 1 medicinska sestra/medicinski tehničar;
- **specijalistička radiološka ambulanta:** 1 doktor specijalista radiologije ili rendgen dijagnostike i 1 tehničar radioloških sistema. Ukoliko specijalistička radiološka ambulanta pruža usluge iz oblasti angiografije, pored navedenog, ima i sljedeći kadar: 1 doktor specijalista anesteziologije sa reanimacijom i 1 medicinska sestra/medicinski tehničar;

- **specijalistička pedijatrijska ambulanta:** 1 doktor specijalista pedijatrije i 1 medicinska sestra/medicinski tehničar;
- **specijalistička ginekološka ambulanta:** 1 doktor specijalista ginekologije i akušerstva i 1 medicinska sestra/medicinski tehničar. Ukoliko specijalistička ginekološka ambulanta pruža usluge asistirane reproduktivne tehnike, pored navedenog, ima i sljedeći kadar: 1 doktor specijalista ginekologije i akušerstva-subspecijalista iz oblasti fertiliteta i steriliteta ili sa završenim postdiplomskim studijem iz humane reprodukcije, 1 doktor veterinarske medicine ili diplomirani biolog sa završenim postdiplomskim studijem iz oblasti fertiliteta i steriliteta sa najmanje 3 godine praktičnog iskustva u laboratorijama za asistiranu reprodukciju i 1 laboratorijski tehničar ili medicinska sestra/medicinski tehničar sa edukacijom iz vantjelesne reprodukcije;
- **specijalistička ambulanta opšte hirurgije:** 1 doktor specijalista opšte hirurgije i 1 medicinska sestra/medicinski tehničar;
- **specijalistička ambulanta plastične i rekonstruktivne hirurgije:** 1 doktor specijalista plastične i rekonstruktivne hirurgije i 1 medicinska sestra/medicinski tehničar;
- **specijalistička ortopedska ambulanta:** 1 doktor specijalista ortopedije sa traumatologijom i 1 medicinska sestra/medicinski tehničar;
- **specijalistička urološka ambulanta:** 1 doktor specijalista urologije i 1 medicinska sestra/medicinski tehničar;
- **specijalistička otorinolaringološka ambulanta:** 1 doktor specijalista otorinolaringologije i 1 medicinska sestra/medicinski tehničar;
- **specijalistička oftalmološka ambulanta:** 1 doktor specijalista oftalmologije i 1 medicinska sestra/medicinski tehničar;
- **specijalistička psihijatrijska ambulanta:** 1 doktor specijalista neuropsihijatrije ili psihijatrije i 1 medicinska sestra/medicinski tehničar;
- **specijalistička neurološka ambulanta:** 1 doktor specijalista neuropsihijatrije ili neurologije i 1 medicinska sestra/medicinski tehničar;
- **specijalistička psihoterapeutska ambulanta:** 1 doktor specijalista psihijatrije-subspecijalista psihoterapije i 1 medicinska sestra/medicinski tehničar;

- **specijalistička dermatovenerološka ambulanta:** 1 doktor specijalista dermatovenerologije i 1 medicinska sestra/medicinski tehničar;
 - **specijalistička infektološka ambulanta:** 1 doktor specijalista infektologije i 1 medicinska sestra/medicinski tehničar;
 - **specijalistička ambulanta fizikalne medicine i rehabilitacije:** 1 doktor specijalista fizikalne medicine i rehabilitacije i 1 fizioterapeutski tehničar;
 - **specijalistička ambulanta interne medicine:** 1 doktor specijalista interne medicine i 1 medicinska sestra/medicinski tehničar;
 - **specijalistička ambulanta nuklearne medicine:** 1 doktor specijalista nuklearne medicine i 1 medicinska sestra/medicinski tehničar;
(pregled dokumenata).
- §B. Ljekar specijalističke ambulante ima licencu Komore doktora medicine RS (pregled dokumenata).
- §C. Medicinske sestre/tehničari učestvuju u stalnoj/kontinuiranoj edukaciji (pregled dokumenata).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će od zdravstvenih radnika, odnosno saradnika specijalističke ambulante tražiti na uvid dokumente da bi ustanovili da posjeduju odgovarajuću stručnu spremu, u skladu sa navedenim. Indikator je ispunjen ako članovi tima dostave na uvid traženu dokumentaciju.
- B. Ocjenjivači će pregledati dokumentaciju da bi se uvjerali da ljekar ima licencu Komore doktora medicine RS. Indikator je ispunjen ako ustanova ili ljekar tima dostavi na uvid traženu dokumentaciju.
- C. Ocjenjivači će od članova tima tražiti na uvid dokumente o završenom dodatnom stručnom usavršavanju iz oblasti zdravstvene zaštite kojom se specijalistička ustanova bavi. Obuka može biti organizovana i interno, unutar ustanove. Indikator je ispunjen ako ustanova ili navedeni članovi tima dostave na uvid traženu dokumentaciju.

Kriterijum 4.1.2 U toku radnog vremena uz ljekara postoji najmanje još jedna ovlašćena osoba koja je sposobna da pruži odgovarajući savjet i njegu pacijentima.

- §A. Najmanje još jedan član tima je prisutan u redovno radno vrijeme, odnosno kada je ambulanta otvorena za redovne konsultacije (direktno posmatranje, razgovor sa članovima tima).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će na osnovu direktnog posmatranja, razgovora sa ljekarom i članovima tima doći do informacije o prisutnosti i radnom statusu osoblja koje radi u toku redovnog radnog vremena. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači procijene da je najmanje još jedna ovlašćena osoba prisutna u ambulanti tokom radnog vremena.

5. KONTROLA INFEKCIJE

Standard 5.1 U specijalističkoj ambulanti preduzimaju se mjere predostrožnosti za kontrolu infekcije.

Kriterijum 5.1.1 Specijalistička ambulanta ima uspostavljen sistem za kontrolu infekcije.

- §A. Specijalistička ambulanta posjeduje proceduru za kontrolu infekcije. Procedura za kontrolu infekcije uključuje, ali se ne ograničava na:
- proceduru za čišćenje, dezinfekciju i dekontaminaciju prostorija,
 - proceduru za čišćenje i dezinfekciju radnih površina,
 - proceduru za pranje ruku,
 - proceduru o korištenju lične zaštitne opreme,
 - proceduru za prevenciju izlaganja virusima koji se prenose putem krvi i profilaksu u slučaju izlaganja tim virusima,
 - proceduru o odlaganju oštih predmeta*,
 - proceduru dekontaminacije i sterilizacije medicinskih uređaja i instrumenata**,
 - proceduru o upravljanju medicinskim otpadom (pregled knjige procedura).
- §B. Članovi tima opisuju proceduru za kontrolu infekcije (razgovor sa članovima tima).
- §C. Članovi tima su prošli obuku o kontroli infekcije, o čemu se vodi pisana evidencija (pregled dokumentacije).
- §D. Specijalistička ambulanta ima imenovanu odgovornu osobu za kontrolu infekcije (razgovor sa rukovodstvom ambulante).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledati knjigu procedura specijalističke ambulante da bi provjerili postojanje ažurirane procedure, u pisanoj formi, za kontrolu infekcije. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostave na uvid ažurirani traženi pisani dokumenti.

**Procedura o odlaganju oštih predmeta ne mora biti sastavni dio procedure za kontrolu infekcije u specijalističkoj ambulanti za klasičnu-konvencionalnu rendgen dijagnostiku, specijalističkoj ambulanti za mamografiju, specijalističkoj ambulanti za angiografiju, specijalističkoj ambulanti za kompjuterizovanu tomografiju, specijalističkoj ambulanti za magnetnu rezonancu, specijalističkoj ambulanti za ultrazvučnu dijagnostiku, specijalističkoj radiološkoj ambulanti, specijalističkoj*

psihijatrijskoj ambulanti, specijalističkoj psihoterapeutskoj ambulanti, te specijalističkoj ambulanti nuklearne medicine.

***Procedura dekontaminacije i sterilizacije medicinskih uređaja i instrumenata **ne mora** biti sastavni dio procedure za kontrolu infekcije u specijalističkoj ambulanti za klasičnu-konvencionalnu rendgen dijagnostiku, specijalističkoj ambulanti za mamografiju, specijalističkoj ambulanti za angiografiju, specijalističkoj ambulanti za kompjuterizovanu tomografiju, specijalističkoj ambulanti za magnetnu rezonancu, specijalističkoj ambulanti za ultrazvučnu dijagnostiku, specijalističkoj radiološkoj ambulanti, specijalističkoj psihijatrijskoj ambulanti, specijalističkoj psihoterapeutskoj ambulanti, specijalističkoj ambulanti fizikalne medicine i rehabilitacije, te specijalističkoj ambulanti nuklearne medicine.*

- B. Ocjenjivači će razgovarati sa članovima tima, prvenstveno sa medicinskom sestrom/tehničarem, da bi ocijenili da li su oni upoznati sa procedurom za kontrolu infekcije. Indikator je ispunjen ukoliko su članovi tima upoznati sa procedurom.
- C. Ocjenjivači će pregledati dosijee članova tima da bi provjerili da li su članovi tima prošli obuku o kontroli infekcije. Obuka može biti provedena interno, unutar specijalističke ambulante, od strane osobe odgovorne za kontrolu infekcije. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostave na uvid sertifikati/potvrde i evidencija o provedenoj obuci.
- D. Ocjenjivači će kroz razgovor sa rukovodstvom ambulante utvrditi da li je imenovana odgovorna osoba za kontrolu infekcije. Indikator je ispunjen ukoliko je u specijalističkoj ambulanti imenovana odgovorna osoba za kontrolu infekcije.

ČIŠĆENJE PROSTORIJA I RADNIH POVRŠINA

Standard 5.2 U specijalističkoj ambulanti prostorije i oprema se održavaju i čiste na način da se smanji rizik od infekcije.

Kriterijum 5.2.1 Prilikom održavanja higijene prostorija, provode se odgovarajuće procedure za čišćenje, dezinfekciju i dekontaminaciju prostorija.

- §A. Specijalistička ambulanta ima raspored/plan čišćenja, dezinfekcije i dekontaminacije, koji uključuje površine i predmete koje se čiste, kao i hemikalije koje se koriste pri čišćenju (uvid u plan).
- §B. Osoblje koje čisti prostorije i radne površine vodi redovnu evidenciju o čišćenju (pregled evidencije).
- §C. Prostorije u specijalističkoj ambulanti su vidljivo čiste (direktno posmatranje).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će tražiti na uvid raspored/plan čišćenja, dezinfekcije i dekontaminacije, da bi utvrdili da li on uključuje površine i predmete koji se čiste, kao i hemikalije koje se koriste pri čišćenju. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid raspored/plan čišćenja, dezinfekcije i dekontaminacije, koji uključuje površine i predmete koji se čiste, kao i hemikalije koje se koriste pri čišćenju.
- B. Ocjenjivači će pregledati evidenciju o čišćenju da bi utvrdili da li se evidencija redovno vodi, sa upisanim datumima i potpisima osobe koja je izvršila čišćenje. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid evidencija sa navedenim podacima.
- C. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem ocijeniti da li su prostorije specijalističke ambulante čiste. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači direktnim posmatranjem utvrde da su prostorije specijalističke ambulante vidljivo čiste.

HIGIJENA RUKU

Standard 5.3 Zaposleni u specijalističkoj ambulanti pravilno i pravovremeno održavaju higijenu ruku, u cilju smanjenja rizika od infekcije.

Kriterijum 5.3.1 Svo medicinsko i ostalo osoblje primjenjuje proceduru pranja ruku.

- §A. Mjesta za pranje ruku u svim prostorijama koje članovi tima koriste za pregled i tretman pacijenata opskrbljena su priborom za pranje ruku (direktno posmatranje).
- §B. Članovi tima su upoznati sa procedurom pranja ruku, te potvrđuju da peru ruke i prije i poslije svakog direktnog kontakta sa pacijentima, odnosno, prije i poslije stavljanja rukavica za jednokratnu upotrebu (razgovor sa članovima tima).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem ocijeniti da li su mjesta za pranje ruku u svim prostorijama koje članovi tima koriste za pregled i tretman pacijenata opskrbljena priborom za pranje ruku (tečnim sapunom i papirnatim ubrusima za jednokratnu upotrebu). Indikator je ispunjen ako su mjesta za pranje ruku u svim prostorijama za pregled i tretman pacijenata opskrbljena priborom za pranje ruku (tečnim sapunom i papirnatim ubrusima za jednokratnu upotrebu).

- B. Ocjenjivači će od članova tima tražiti da opišu proceduru pranja ruku, te utvrditi da li peru ruke i prije i poslije bilo kakvog direktnog kontakta sa pacijentima, odnosno prije i poslije stavljanja rukavica. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima opisuju proceduru pranja ruku, te potvrđuju da peru ruke i prije i poslije bilo kakvog direktnog kontakta sa pacijentima, odnosno, prije i poslije stavljanja rukavica za jednokratnu upotrebu.

LIČNA ZAŠTITNA OPREMA

Standard 5.4 Zaposleni u specijalističkoj ambulanti pravilno i pravovremeno koriste ličnu zaštitnu opremu, u cilju smanjenja rizika od infekcije.

Kriterijum 5.4.1 Svo medicinsko i ostalo osoblje koristi ličnu zaštitnu opremu po potrebi.

- §A. Članovi tima specijalističke ambulante potvrđuju da im je lična zaštitna oprema na raspolaganju, te da se koristi u skladu sa procedurom o korištenju lične zaštitne opreme (razgovor sa članovima tima).
- §B. Članovi tima potvrđuju da rukavice za jednokratnu upotrebu koriste uvijek kada je moguć kontakt sa krvlju, pljuvačkom ili mukoznim membranama pacijenta (razgovor sa članovima tima).
- §C. Članovi tima potvrđuju da rukavice za jednokratnu upotrebu odbacuju nakon završetka rada sa pacijentom kao infektivni otpad, a za svakog novog pacijenta koriste nove rukavice (razgovor sa članovima tima).
- §D. Članovi tima maske za lice koriste uvijek kada postoji opasnost prenošenja infekcije kapljičnim putem sa zdravstvenog profesionalca na pacijenta i obrnuto (razgovor sa članovima tima).
- §E. Osoblje na početku radnog dana oblači čiste radne mantile. Radni mantili se mijenjaju u toku radnog dana ukoliko su vidno kontaminirani (direktan uvid, razgovor sa članovima tima).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pitati članove tima da li postoji lična zaštitna oprema i da li se koristi u skladu sa procedurom o korištenju lične zaštitne opreme. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima stave ličnu zaštitnu opremu na uvid.
- B. Ocjenjivači će pitati članove tima i direktnim posmatranjem se uvjeriti da li uvijek koriste rukavice kada je moguć kontakt sa krvlju, pljuvačkom ili mukoznim membranama pacijenta. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima uvijek koriste rukavice kada je moguć kontakt sa krvlju, pljuvačkom ili mukoznim membranama pacijenta.

- C. Ocjenjivači će pitati članove tima i direktnim posmatranjem se uvjeriti da li rukavice za jednokratnu upotrebu odbacuju nakon završetka rada sa pacijentom, a za svakog novog pacijenta koriste nove rukavice. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima rukavice za jednokratnu upotrebu odbacuju nakon završetka rada sa pacijentom, a za svakog novog pacijenta koriste nove rukavice.
- D. Ocjenjivači će pitati članove tima da li maske za lice koriste uvijek kada postoji opasnost prenošenja infekcije kapljičnim putem sa zdravstvenog profesionalca na pacijenta i obrnuto. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima potvrđuju da u navedenim situacijama koriste maske za lice.
- E. Ocjenjivači će tražiti na uvid rezervne radne mantile i mantile koji su spremni za naredni dan. Takođe će pitati zdravstvene profesionalce da li se mantili koje nosi osoblje mijenjaju, ukoliko su vidno kontaminirani. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivač dobije na uvid rezervne radne mantile i radne mantile koji su spremni za naredni radni dan i ukoliko članovi tima potvrde da se mantili mijenjaju navedenim intenzitetom.

PREVENCIJA IZLAGANJA VIRUSIMA KOJI SE PRENOSE PUTEM KRVI

Napomena: Standard 5.5 odnosi se na specijalističku ambulantu medicine rada, specijalističku pulmološku ambulantu, specijalističku pedijatrijsku ambulantu, specijalističku ginekološku ambulantu, specijalističku ambulantu opšte hirurgije, specijalističku ambulantu plastične i rekonstruktivne hirurgije, specijalističku ortopedsku ambulantu, specijalističku urološku ambulantu, specijalističku otorinolaringološku ambulantu, specijalističku oftalmološku ambulantu, specijalističku neurološku ambulantu, specijalističku dermatovenerološku ambulantu, specijalističku infektološku ambulantu, specijalističku ambulantu fizikalne medicine i rehabilitacije, te specijalističku ambulantu interne medicine.

Standard 5.5 Zaposleni u specijalističkoj ambulanti upravljaju rizikom izlaganja virusima koji se prenose putem krvi, u cilju smanjenja rizika od infekcije.

Kriterijum 5.5.1 Zaposleni u specijalističkoj ambulanti primjenjuju proceduru za prevenciju izlaganja virusima koji se prenose putem krvi i profilaksu u slučaju izlaganja tim virusima.

- §A. Članovi tima opisuju proceduru za prevenciju izlaganja virusima koji se prenose putem krvi i profilaksu u slučaju izlaganja tim virusima (razgovor sa članovima tima).
- §B. Članovi tima su prošli obuku o prevenciji izlaganja virusima koji se prenose putem krvi, kao i profilaksu u slučaju izlaganja tim virusima, o čemu se vodi pisana evidencija (pregled dokumentacije).
- §C. Svi članovi tima imaju validnu imunizaciju protiv hepatitisa B (uvid u dokumentaciju).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će razgovarati sa članovima tima specijalističke ambulante da bi ocijenili da li su upoznati sa procedurom za prevenciju izlaganja virusima koji se prenose putem krvi, kao i sa profilaksom nakon izlaganja tim virusima. Indikator je ispunjen ukoliko su članovi tima upoznati sa procedurom.
- B. Ocjenjivači će pregledom dokumentacije utvrditi da li su članovi tima prošli obuku o prevenciji izlaganja virusima koji se prenose putem krvi, kao i profilaksu u slučaju izlaganja tim virusima. Ova obuka može biti i u sklopu obuke o kontroli infekcije, te može biti provedena interno, unutar specijalističke ambulante. Indikator je ispunjen ukoliko u dokumentaciji članova tima postoji dokaz o provedenoj obuci.
- C. Ocjenjivači će uvidom u dokumentaciju utvrditi da li članovi tima imaju validnu imunizaciju protiv hepatitisa B. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima pokažu na uvid validnu imunizaciju protiv hepatitisa B.

Kriterijum 5.5.2 Zaposleni u specijalističkoj ambulanti bezbjedno odlažu oštre predmete.

- §A. Članovi tima opisuju kako bezbjedno odlažu korištene oštre predmete (razgovor sa članovima tima).
- §B. Kontejneri u koje se odbacuju oštri predmeti ne mogu se probiti iglom, vodonepropusni su i ne predstavljaju opasnost za osoblje ili pacijente (direktno posmatranje).
- §C. Kontejneri za oštre predmete pravilno se koriste: ne prepunjavaju se, ne otvaraju se da bi se oštri predmeti prebacili u druge kontejnere, čuvaju se izvan dometa djece i nisu smješteni na podu (direktno posmatranje).
- §D. Kontejneri za oštre predmete šalju se na spaljivanje kada su napunjeni do $\frac{3}{4}$ zapremine (direktno posmatranje).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pitati ljekara i članove tima da opišu proceduru ustanove o bezbjednom odlaganju korištenih oštrih predmeta. Indikator je ispunjen ukoliko su članovi tima upoznati sa procedurom.
- B. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem ocijeniti da li se kontejneri u koje se odbacuju oštri predmeti ne mogu probiti iglom, vodonepropusni su i ne predstavljaju opasnost za osoblje ili pacijente. Indikator je ispunjen ukoliko u specijalističkoj ambulanti postoje takvi kontejneri.
- C. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem ocijeniti da li se kontejneri za oštre predmete pravilno koriste: ne prepunjavaju se, ne otvaraju se da bi se oštri predmeti prebacili u druge kontejnere, nalaze se izvan dometa djece i nisu smješteni na podu. Indikator je ispunjen ukoliko je zahtjev iz standarda ispunjen.

- D. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem ocijeniti da li se kontejneri za odlaganje oštrih predmeta šalju na spaljivanje kada se napune do $\frac{3}{4}$ njihove zapremine. Indikator je ispunjen ukoliko je zahtjev iz standarda ispunjen.

Kriterijum 5.5.3 U specijalističkoj ambulanti sprovode se mjere predostrožnosti u cilju smanjenja rizika od uboda iglom.

- §A. U specijalističkoj ambulanti korišćene igle se ne savijaju, ne lome i ne vraćaju u poklopac nakon upotrebe, osim u posebnim okolnostima (npr. kada je iz bilo kojih razloga onemogućeno odlaganje igle odmah nakon upotrebe u kontejner za oštre predmete) (razgovor sa članovima tima).
- §B. U specijalističkoj ambulanti vodi se evidencija uboda iglom (pregled evidencije).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će kroz razgovor sa članovima tima ambulante utvrditi da se korišćene igle ne savijaju, ne lome i ne vraćaju u poklopac nakon upotrebe, osim u posebnim okolnostima. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima potvrde da se korišćene igle ne savijaju, ne lome i ne vraćaju u poklopac nakon upotrebe, osim u posebnim okolnostima.
- B. Ocjenjivači će pregledom evidencija ambulante utvrditi da li se vodi evidencija uboda iglom, sa potrebnim podacima (datum, vrijeme, podaci o osobi koja se ubola iglom, podaci o osobi koja evidentira neželjeni događaj...). Indikator je ispunjen ukoliko takva evidencija postoji i ukoliko se dostavi na uvid ocjenjivačima.

DEKONTAMINACIJA I STERILIZACIJA INSTRUMENATA I UREĐAJA

***Napomena:** Standard 5.6 odnosi se na specijalističku ambulantu medicine rada, specijalističku pulmološku ambulantu, specijalističku pedijatrijsku ambulantu, specijalističku ginekološku ambulantu, specijalističku ambulantu opšte hirurgije, specijalističku ambulantu plastične i rekonstruktivne hirurgije, specijalističku ortopedsku ambulantu, specijalističku urološku ambulantu, specijalističku otorinolaringološku ambulantu, specijalističku oftalmološku ambulantu, specijalističku neurološku ambulantu, specijalističku dermatovenerološku ambulantu, specijalističku infektološku ambulantu, te specijalističku ambulantu interne medicine.*

Standard 5.6 Medicinski instrumenti i uređaji se dekontaminiraju prije upotrebe i bilo kakvim povezanim rizicima se sigurno upravlja.

Kriterijum 5.6.1 U specijalističkoj ambulanti sprovodi se adekvatno proces dekontaminacije medicinskih instrumenata i uređaja.

- §A. Članovi tima su upoznati sa procedurom dekontaminacije, koja sadrži sve odgovarajuće aspekte dekontaminacije, npr. čišćenje,

- dezinfekciju, pregled, pakovanje, odlaganje, sterilizaciju, transport i skladištenje instrumenata (razgovor sa članovima tima).
- §B. Članovi tima odgovorni za proces dekontaminacije obučeni su za izvođenje dekontaminacije (pregled dokumentacije).
 - §C. Članovi tima odgovorni za proces dekontaminacije vode evidenciju o njenom izvođenju (pregled evidencije).
 - §D. Prostor u kom se vrši dekontaminacija je na razumnoj udaljenosti od pacijenta (ukoliko se proces odvija u prostoriji za preglede i intervencije) ili je to posebna prostorija, a unutar prostora postoji jednosmjerni protok instrumenata od kontaminiranog do čistog područja (direktno posmatranje).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će tražiti od članova tima da opišu proceduru dekontaminacije, koja sadrži sve odgovarajuće aspekte dekontaminacije, npr. čišćenje, dezinfekciju, pregled, pakovanje, odlaganje, sterilizaciju i skladištenje instrumenata. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima opisuju proceduru.
- B. Ocjenjivači će tražiti na uvid dokumentaciju o obuci članova tima odgovornih za proces dekontaminacije. Ova obuka može biti provedena i u sklopu obuke o kontroli infekcije. Indikator je ispunjen ukoliko se dokaz o takvoj obuci članova tima odgovornih za proces dekontaminacije dostavi na uvid ocjenjivačima.
- C. Ocjenjivači će pregledati evidenciju o izvođenju dekontaminacije potvrđenu potpisom odgovorne osobe. Indikator je ispunjen ukoliko se evidencija sa navedenim podacima dostavi na uvid ocjenjivačima.
- D. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem utvrditi da li je prostor u kom se vrši dekontaminacija na razumnoj udaljenosti od pacijenta (ukoliko se proces odvija u prostoriji za preglede i intervencije), ili postoji posebna prostorija u kojoj se odvija proces dekontaminacije. Također će utvrditi da li unutar tog prostora postoji jednosmjerni protok instrumenata od kontaminiranog do čistog područja (npr. dva odvojena lavaboa za proces dekontaminacije, koji se ne koriste za pranje ruku osoblja). Indikator je ispunjen ukoliko je prostor u kom se vrši dekontaminacija na razumnoj udaljenosti od pacijenta (ukoliko se proces odvija u prostoriji za preglede i intervencije) ili je to posebna prostorija, te ukoliko unutar prostora postoji jednosmjerni protok instrumenata od kontaminiranog do čistog područja.

Kriterijum 5.6.2 U specijalističkoj ambulanti obezbjeđuje se sterilizacija instrumenata u skladu sa dobrom praksom sterilizacije.

- §A. Specijalistička ambulanta ima pisani protokol za sterilizaciju instrumenata, koji može biti u sastavu procedure dekontaminacije (pregled dokumentacije).

- §B. Članovi tima zaduženi za sterilizaciju instrumenata opisuju protokol za sterilizaciju (razgovor sa članovima tima).
- §C. U specijalističkoj ambulanti vodi se knjiga/dnevnik sterilizacije instrumenata (pregled dokumentacije).
- §D. Instrumenti za jednokratnu upotrebu koriste se samo jednom, na jednom pacijentu i onda odbacuju kao infektivni otpad (direktno posmatranje).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledom dokumentacije utvrditi da li u ambulanti postoji pisani protokol za sterilizaciju instrumenata, u skladu sa dobrom praksom sterilizacije, koji može biti u sastavu procedure dekontaminacije. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivaču dostavi na uvid pisani protokol za sterilizaciju instrumenata, u skladu sa dobrom praksom sterilizacije.
- B. Ocjenjivači će kroz razgovor sa članovima tima zaduženim za sterilizaciju tražiti da opišu protokol za sterilizaciju instrumenata. Indikator je ispunjen ukoliko su članovi tima zaduženi za sterilizaciju upoznati sa protokolom.
- C. Ocjenjivači će pregledom knjige/dnevnika sterilizacije instrumenata utvrditi da li se knjiga/dnevnik ažurno vodi. Indikator je ispunjen ukoliko se knjiga/dnevnik sterilizacije dostavi na uvid ocjenjivaču i ukoliko su podaci u njoj ažurirani.
- D. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem utvrditi da li se instrumenti za jednokratnu upotrebu (npr. igle i šprice, skalpeli...) koriste samo jednom, na jednom pacijentu i onda odbacuju kao infektivni otpad. Indikator je ispunjen ukoliko je zahtjev ispunjen.

Kriterijum 5.6.3 Rezultati procesa sterilizacije se dokumentuju.

- §A. Zapisi o sterilizaciji čuvaju se godinu dana nakon završene sterilizacije, a uključuju: spisak predmeta-materijala koji su sterilisani, dnevni test funkcionalnosti sterilizacije, testiranje na spore, oznaku serije i ime rukovaoca (pregled dokumentacije).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledom dokumentacije utvrditi da li se zapisi o sterilizaciji čuvaju unazad godinu dana, te da li sadrže: spisak predmeta-materijala koji su sterilisani, dnevni test funkcionalnosti sterilizacije, testiranje na spore, oznaku serije i ime rukovaoca. Indikator je ispunjen ukoliko postoje zapisi o sterilizaciji unazad godinu dana, te ukoliko zapisi sadrže navedene parametre.

UPRAVLJANJE MEDICINSKIM OTPADOM

Standard 5.7 Specijalistička ambulanta ima definisan sistem upravljanja medicinskim otpadom.

Kriterijum 5.7.1 Specijalistička ambulanta ima odgovarajuće dokumentovane postupke o upravljanju medicinskim otpadom.

- §A. Specijalistička ambulanta ima pravilnik ili plan o upravljanju medicinskim otpadom (pregled pravilnika ili plana).
- §B. Svi zaposleni ambulante su upoznati sa pravilnikom ili planom, te procedurom o upravljanju medicinskim otpadom (razgovor sa zaposlenima).
- §C. U ambulanti je imenovana odgovorna osoba za upravljanje medicinskim otpadom (pregled dokumentacije, razgovor).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će tražiti na uvid dokumentaciju, pravilnik ili plan o upravljanju medicinskim otpadom. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači dobiju na uvid traženu dokumentaciju.
- B. Ocjenjivači će kroz razgovor sa zaposlenima utvrditi da li su upoznati sa pravilnikom ili planom, te procedurom o upravljanju medicinskim otpadom, koja može biti i sastavni dio procedure o kontroli infekcije. Indikator je ispunjen ukoliko zaposleni opisuju sadržaj pravilnika ili plana, te procedure o upravljanju medicinskim otpadom.
- C. Ocjenjivači će kroz razgovor sa rukovodstvom ambulante i pregledom dokumentacije utvrditi da li ustanova ima imenovanu odgovornu osobu za upravljanje medicinskim otpadom. Indikator je ispunjen ukoliko takva osoba postoji.

Kriterijum 5.7.2 Specijalistička ambulanta obezbjeđuje pravilno razdvajanje i zbrinjavanje medicinskog otpada do transporta na konačno odredište.

- §A. Pravilno razdvajanje medicinskog otpada vrši se u odnosu na vrstu medicinskog otpada, stepen i vrstu opasnosti po okolinu (razgovor sa odgovornom osobom).
- §B. Pravilno razdvajanje vrši se u odgovarajuću vrstu ambalaže (kontejnera) koja ima međunarodno priznati sistem kodnih boja (direktno posmatranje).
- §C. Sva ambalaža (kontejneri i kese) za odlaganje i skladištenje medicinskog otpada ima vidne i odgovarajuće oznake (direktno posmatranje).
- §D. Skladištenje medicinskog otpada u ambulanti do odlaganja ili transporta je na odgovarajućim lokacijama, u skladu sa zahtjevima

definisanim procedurom o upravljanju medicinskim otpadom (direktno posmatranje).

- §E. Transport sakupljenog medicinskog otpada iz specijalističke ambulante vrši ovlaštena organizacija, a predaja medicinskog otpada na transport se evidentira (pregled dokumentacije, pregled evidencije).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će razgovarati sa odgovornom osobom i utvrditi na koji način se vrši pravilno razdvajanje medicinskog otpada. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači utvrde da se u specijalističkoj ambulanti vrši pravilno razdvajanje medicinskog otpada.
- B. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem utvrditi da se pravilno razdvajanje medicinskog otpada vrši i u odnosu na odgovarajuću ambalažu koja ima međunarodno priznat sistem kodnih boja. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači utvrde da je ambalaža pravilno kodirana i da se otpad pravilno razdvaja.
- C. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem utvrditi da sva ambalaža (kontejneri) za skladištenje medicinskog otpada ima odgovarajuće i vidne oznake (simbol biohazarda i/ili hemijske opasnosti). Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači utvrde da je vidno označena ambalaža za odlaganje i skladištenje otpada.
- D. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem utvrditi da li je skladištenje medicinskog otpada u specijalističkoj ambulanti do odlaganja ili transporta, na odgovarajućim lokacijama, u skladu sa zahtjevima definisanim procedurom o upravljanju medicinskim otpadom. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači utvrde da je otpad do odlaganja ili transporta na lokacijama koje odgovaraju navedenim zahtjevima.
- E. Ocjenjivači će pregledom dokumentacije utvrditi da li specijalistička ambulanta ima ugovor sa ovlaštenom organizacijom za transport sakupljenog medicinskog otpada, te da li se o predaji medicinskog otpada na transport vodi evidencija. Indikator je ispunjen ukoliko u dokumentaciji postoji ugovor sa ovlaštenom organizacijom za transport medicinskog otpada, te evidencija o predaji medicinskog otpada na transport, potvrđena potpisom odgovorne osobe.